

ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرا بورس ایران

مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ شورای عالی بورس و اوراق بهادار

• ماده ۱ :

اصطلاحات به کار رفته در این ضوابط به شرح زیر تعریف می گردند :

○ بند ۱ :

معاملات کنترلی: معاملات عمده‌ای است که تعداد سهام یا حق تقدم سهام مورد معامله در آن به میزانی باشد که با تملک آن امکان کنترل شرکت وجود داشته باشد .

○ بند ۲ :

معاملات مدیریتی غیر کنترلی : معاملات عمده‌ای است که تعداد سهام یا حق تقدم سهام مورد معامله در آن به میزانی باشد که با تملک آن امکان انتصاب حداقل یک مدیر وجود داشته باشد لیکن منجر به کنترل نگردد .

○ بند ۳ :

معاملات غیر مدیریتی : به سایر معاملات عمده، غیر از معاملات عمده بندهای ۱ و ۲ این ماده اطلاق می‌شود .

○ بند ۴ :

ذی نفع نهایی عمده: شخص حقیقی است که به واسطه تملک مستقیم سهام/سهم شرکت، کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه‌ای در شخص حقوقی متقاضی دارد .

○ بند ۵ :

مدیران: منظور اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل یا معادل آنها در شخص حقوقی می‌باشد .

○ بند ۶ :

کنترل: تملک حداقل میزان سهامی که دارنده آن قادر به تعیین اکثریت اعضای هیئت مدیره شرکت باشد .

○ بند ۷ :

نفوذ قابل ملاحظه : تملک حداقل ۲۰٪ از حق رأی مستقیم واحد سرمایه پذیر یا قابلیت تعیین حداقل یک عضو از اعضاء هیئت مدیره آن واحد وجود داشته باشد

● ماده ۲ :

متقاضیان خرید سهام در معاملات عمده باید واجد شرایط زیر باشند؛ نحوه بررسی آنها نیز به این شرح است؛

ردیف	معیار	نحوه بررسی
۱	نبود منع به دلیل عدم رعایت مقررات مبارزه با پول شویی در تجهیز منابع مالی جهت خرید در معامله عمده	در لیست اعلامی مرجع مبارزه با پول شویی، اسم متقاضی اعلام نشده باشد.
۲	نداشتن محکومیت قطعی یا سوء پیشینه به واسطه ارتکاب جرائم مالی و اقتصادی از جمله کلاه برداری، اختلاس، خیانت در امانت، جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، سرقت، جعل، استفاده از سند مجعول، پول شویی، ورشکستگی به تقصیر یا تقلب و دریافت یا پرداخت رشوه	شخص حقیقی متقاضی و یا مدیران و ذی نفعان نهایی عمده اشخاص حقوقی باید گواهی عدم سوء پیشینه کیفری را به کارگزار ارائه یا ضمن اظهار بر عدم سوء پیشینه در جرائم مالی و اقتصادی، ارائه آن را تا قبل از قطعیت معامله تعهد نمایند. در خصوص ارتکاب جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، از مدیریت حقوقی و انتظامی سازمان استعلام به عمل آید.
۳	نداشتن بدهی های معوق عمده به شبکه بانکی، بیمه تأمین اجتماعی، سازمان امور مالیاتی و سازمان خصوصی سازی	شخص حقیقی متقاضی، شخص حقوقی متقاضی و ذی نفعان نهایی عمده آن و همچنین اشخاص حقوقی که ذی نفعان نهایی عمده در آن کنترل دارند یا تحت کنترل مشترک ذی نفعان نهایی عمده قرار دارند نباید بر اساس فهرست رسمی اعلامی از سوی نهادهای ذی ربط بدهی عمده معوق داشته باشند.
۴	عدم شمول محرومیت تبعی بر افراد دارای سابقه تخلفات بااهمیت در بازار اوراق بهادار یا عدم ایفای تعهدات در معاملات عمده قبلی برخلاف مقررات که منجر به صدور حکم انضباطی در مراجع رسیدگی به تخلفات در سازمان شده باشد.	شخص حقیقی متقاضی یا مدیران و ذی نفعان نهایی عمده اشخاص حقوقی متقاضی و نیز اشخاص حقوقی که ذی نفعان عمده مذکور در آن کنترل دارند یا تحت کنترل مشترک ذی نفعان نهایی عمده قرار دارند، پیرو استعلام از مدیریت پیگیری تخلفات سازمان و با استناد به "مصوبه نظارت بر سوابق تخلفاتی اشخاص تحت نظارت و فعالان بازار سرمایه و اعمال محرومیت های تبعی"، سابقه تخلف بااهمیت یا عدم ایفای تعهدات در معاملات عمده قبلی برخلاف مقررات را نداشته باشند.
ردیف	معیار	نحوه بررسی
۵	داشتن توان مالی مناسب	<u>در معاملات نقدی، توان مالی متقاضی خرید بررسی نمی گردد. در معاملات شرايطی، به شرح زیر عمل می شود:</u> <u>در صورتی که متقاضی خرید سرمایه گذار ایرانی باشد:</u> الف) برای شخص حقوقی متقاضی، موارد زیر احراز می گردد: ۱. کل سهام یا سهم شرکت شخص حقوقی با نام باشد.

ردیف	معیار	نحوه بررسی
		<p>۲. اظهار نظر حسابرس برای سه سال اخیر متقاضی مردود نباشد یا عدم اظهار نظر بیش از یک سال نباشد. متقاضی خرید موظف به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده ۳ سال آخر فعالیت خود به همراه اظهارنامه مالیاتی ۳ سال آخر می‌باشد.</p> <p>۳. میانگین ۳ سال جمع حقوق صاحبان سهام متقاضی با استناد به صورت‌های مالی حسابرسی شده، حداقل معادل ۴۰٪ حصة غیرنقدی معامله باشد.</p> <p>۴. در صورتی که از زمان تأسیس شخص حقوقی متقاضی کمتر از سه سال سپری شده باشد، ضروری است:</p> <p>✓ آخرین سرمایه پرداخت شده متقاضی، حداقل معادل ۴۰٪ حصة غیرنقدی معامله باشد.</p> <p>✓ متقاضی متعهد شود پس از برنده شدن در رقابت و تا تاریخ قطعی شدن معامله، به اندازه یک قسط از اقساط بخش حصة غیرنقدی معامله یا ۱۰٪ حصة غیر نقدی (هر کدام که بیشتر باشد) را به صورت ضمانت‌نامه بانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فروشنده ارائه نماید.</p> <p>ب) برای اشخاص حقیقی متقاضی متعهد شود پس از برنده شدن در رقابت و تا تاریخ قطعی شدن معامله، ۲۰٪ کل مبلغ معامله را به صورت نقدی واریز یا به صورت ضمانت‌نامه بانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فروشنده ارائه نماید و یا معادل ۳۰٪ کل مبلغ معامله را به صورت اوراق بدهی به نفع فروشنده وثیقه نماید.</p> <p>در صورتی که متقاضی خرید سرمایه‌گذار خارجی باشد:</p> <p>علاوه بر ۱۰٪ حضور در رقابت که قبل از شروع رقابت توسط متقاضی به حساب شرکت سپرده‌گذاری واریز می‌گردد، متقاضی خارجی مکلف است پس از برنده شدن در رقابت و تا تاریخ قطعیّت معامله ۱۰٪ دیگر از کل مبلغ معامله را نیز به صورت نقدی و ۳۰٪ کل مبلغ معامله را به صورت ضمانت‌نامه بانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا توثیق اوراق بدهی به نفع فروشنده، به فروشنده ارائه نماید.</p> <p>در صورتی که چند متقاضی خرید اقدام به تشکیل کنسرسیوم دهند:</p> <p>در صورت تشکیل کنسرسیوم، الزامات این بند در خصوص توان مالی مناسب، متناسب با میزان سهم مشارکت آن‌ها در کنسرسیوم بررسی می‌شود.</p>
۶	داشتن برنامه اداره شرکت در خصوص معاملات عمده کنترلی	در خصوص معاملات عمده کنترلی متقاضی باید برنامه مناسب اداره شرکت پس از تملک سهام را ارائه دهد. ضروری است این برنامه بعد از قطعیّت معامله، افشای عمومی گردد.
۷	عدم ایجاد انحصار پس از انجام معامله عمده	الف - متقاضی به صورت کتبی عدم ایجاد انحصار در صورت تحقق معامله را اظهار نماید. ب - منعی جهت انجام خرید سهام عرضه شده توسط متقاضی به صورت رسمی از سوی شورای رقابت ارائه نشده باشد.

ردیف	معیار	نحوه بررسی
		با اعلام شورای رقابت مبنی بر ممنوعیت متقاضی، از ادامه رقابت یا قطعی شدن معامله وی حسب مورد جلوگیری می‌گردد.
۸	دارا بودن استقلال مالی	شخص متقاضی مکلف است محل و منابع مالی خود جهت شرکت در معامله عمده و میزان تعلق آن به خود یا دیگری را اظهار نماید.

○ تبصره ۱ :

در خصوص پرونده‌های کیفی و تخلفاتی در حال رسیدگی در مراجع ذیصلاح قضائی و انتظامی، در صورت دستور مرجع رسیدگی از ورود متهمین موضوع پرونده در معاملات عمده به‌عنوان خریدار جلوگیری به عمل خواهد آمد.

○ تبصره ۲ :

در صورتی که به‌موجب مصوبات هیئت‌های پذیرش و کمیته‌های درج و عرضه، محدودیت یا الزام به سپردن تعهدی اعلام شود، رعایت الزامات و معیارهای اعلامی علاوه بر موارد فوق ضروری می‌باشد.

○ تبصره ۳ :

بورس/فرا بورس مکلف‌اند پس از پایان مهلت دریافت تقاضای متقاضیان خرید، در خصوص رعایت معیارهای تملک سهام از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، استعلام لازم را به عمل آورند. بدیهی است عدم دریافت پاسخ تا روز رقابت، به‌منزله تأیید مراجع فوق جهت حضور در رقابت متقاضیان تلقی خواهد شد .

○ تبصره ۴ :

متقاضیان خرید عرضه‌های سازمان خصوصی‌سازی، به مدت ۲ سال از تاریخ تصویب این ضوابط از بررسی معیار ردیف ۵ جدول فوق (داشتن توان مالی مناسب) معاف می‌باشند به شرط آنکه حصة نقدی معامله حداقل معادل ۲۰٪ باشد .

○ تبصره ۵ :

در عرضه‌های خصوصی‌سازی سازمان خصوصی‌سازی بعد از دریافت مدارک متقاضیان خرید در ۶ روز کاری قبل از عرضه از طریق کارگزار متقاضی خرید، نسبت به بررسی در خصوص راهبردی یا غیر راهبردی بودن متقاضی خرید و همچنین صلاحیت و اهلیت فنی و تخصصی متقاضی خرید راهبردی اقدام، و نتیجه را یک روز کاری قبل از عرضه به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام می‌نماید.

• ماده ۳ :

تا قبل از قطعی شدن معاملات عمده، چنانچه به تشخیص هیئت مدیره سازمان، متقاضی خرید یا برنده رقابت واجد هر یک از شرایط و معیارهای مندرج در این ضوابط جهت تملک سهام موضوع معامله نباشد سازمان اقدامات زیر را حسب مورد انجام می‌دهد :

○ بند ۱ :

در صورت تشخیص قبل از پایان رقابت، از ادامه رقابت متقاضی فاقد شرایط جلوگیری نماید .

○ بند ۲ :

در صورت تشخیص پس از پایان رقابت و برنده شدن متقاضی یا متقاضیان فاقد شرایط، ادامه فرایند معامله را تعلیق و موضوع را در اولین جلسه شورای عالی بورس طرح نماید. شورا درخصوص امکان قطعیت یا عدم قطعیت معامله تصمیم‌گیری خواهد کرد .

○ تبصره ۱ :

در صورتی که شورا پس از تشکیل دو جلسه از زمان اعلام موضوع بند ۲ این ماده از سوی سازمان تصمیم‌گیری نکند، تعلیق منتفی شده و فرایند معامله طبق مقررات ادامه خواهد یافت.

○ تبصره ۲ :

مواعد مقرر برای تسویه معامله و پرداخت ثمن آن و به طور کلی ادامه فرایند معامله بدون محاسبه زمان تعلیق خواهد بود و مدت تعلیق به مواعد یاد شده اضافه می‌شود .

• ماده ۴ :

اشخاص و نهادهای ذی‌ربط باید از افشای اطلاعات محرمانه‌ای که در راستای اجرای این ضوابط از سوی متقاضی خرید ارائه می‌شود، خودداری نمایند .

• ماده ۵ :

در صورتی که چند متقاضی خرید برای شرکت در معامله عمده، کنسرسیوم تشکیل دهند، رعایت معیارهای مندرج در بندهای (۱)، (۲)، (۳) و (۴) موضوع ماده ۲ برای تمامی اعضای کنسرسیوم و رعایت بندهای (۶) و (۷) و (۸) برای کنسرسیوم الزامی است.

• ماده ۶ :

متقاضیان خرید معاملات کنترلی باید هم‌زمان با ارائه درخواست خرید معامله عمده تعهدنامه‌ای شامل موارد زیر با امضای شخص حقیقی متقاضی خرید یا صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی متقاضی خرید و مهر آن ارائه نمایند. تعهد متقاضی شامل موارد زیر می‌باشد:

○ بند ۱ :

رویه‌های حسابداری شرکت موضوع معامله عمده حداقل تا پایان تسویه کامل اقساط، بدون اخذ موافقت هیئت پذیرش بورس/ فرابورس تغییر ننماید.

○ بند ۲ :

فروش دارایی‌های غیر مولد تا زمان تسویه ۵۰٪ ارزش معامله، صرفاً در صورت اخذ مجوز از هیئت پذیرش بورس/ فرابورس صورت پذیرد.

○ بند ۳ :

در صورتی که محصولات شرکت موضوع معامله عمده در بورس کالای ایران یا بورس انرژی عرضه می‌شود، عرضه این محصولات در بورس یاد شده با رعایت مقررات تداوم یابد.

○ بند ۴ :

رعایت حقوق و منافع شرکت موضوع معامله و سهامداران آن در صورتی که متقاضی خرید فعالیت مستقیم یا غیرمستقیم در موضوع فعالیت شرکت داشته باشد.

• ماده ۷ :

اشخاصی که اطلاعات خلاف واقع، ناقص، گمراه کننده یا جعلی به سازمان یا بورس/ فرابورس ارائه کرده یا تصدیق نمایند، سازمان وفق مقررات نسبت به پیگیری کیفی و انضباطی اشخاص اقدام می نماید .